

SPIS TREŚCI

Wstęp	5
Rozdział I – WSTĘPNE UWAGI O RELACJI MIĘDZY ANGLOSASKIM MODERNIZMEM, IRONIA ROMANTYCZNĄ A POEZJĄ NORWIDA	10
Rozdział II – NA CZYM POLEGA SPECYFIKA NORWIDOWSKIEGO KONCEPTYZMU?	26
1. Wstępne uwagi	26
2. Rozwój poetyckiego intelektualizmu Norwida (I): paronomazja	29
3. Rozwój poetyckiego intelektualizmu Norwida (II): personifikacje i alegorie	32
4. Rozwój poetyckiego intelektualizmu Norwida (III): koncept	40
5. Dynamika rozwojowa Norwidowskiego konceptyzmu w świetle tradycji	44
6. Norwidowski konceptyzm wobec barokowego konceptyzmu (I): styl i gatunek	49
7. Norwidowski konceptyzm wobec barokowego konceptyzmu (II) ironia a wiara	53
Rozdział III – O WIELOZNACZNOŚCI POJĘCIA „POEZJI METAfizycznej”	65
1. Eliota teoria o istnieniu trzech epok poezji metafizycznej	65
2. „Rozkład wrażliwości” jako warunek poszukiwania nowej „harmonia mundi”	73
3. Dwie odmiany ironii egzystencjalnej: Norwid a Laforgue	79
4. Specyficzny charakter Norwidowskiej metafizyczności (autodemaskacja ideologii „praw pozytywnych” a pośrednia afirmacja sacrum)	86

Rozdział IV – DWA MODERNIZMY I ICH WPŁYW	
NA POEZJĘ NOWOCZESNĄ (CZYM RÓŻNIĄ SIĘ NORWID, ELIOT, AUDEN I MIŁOSZ OD FRANCUSKIEGO POSTSYMBOLIZMU?)	97
1. Pieśń a koncept (dwie metody konstruowania świata poetyckiego)	97
2. Kilka paraleli między Norwidem, anglosaskimi modernistami a Miłoszem (dyskursywność, ironia)	102
3. Sytuacja podmiotu i świata w obu modernizmach – specyficzny status podmiotu w poezji Miłosza – perspektywizm jako „zasada” ironicznego moralizmu	106
Rozdział V – CZESŁAW MIŁOSZ I W.H. AUDEN – PUŁAPKI TWORZENIA POETYCKIEJ AUTOBIOGRAFII W XX WIEKU	115
1. Kilka wstępnych uwag o relacji między poezją Miłosza a anglosaskim modernizmem	115
2. Oniryczne krajobrazy epoki Wielkiego Kryzysu – poezja Miłosza i Audena w latach trzydziestych	123
3. Obraz autora a „prawda życia” – ocena poezji jako przejawu kryzysu	129
4. Rodowód wzorców klasycystycznych w poezji Miłosza i Audena oraz ich funkcja w „Poranku po zagładzie”	136
5. Autentyczność i ekscentryczność w późniejszej poezji Audena – kilka uwag o anatomii współczesnej liryki medytacyjnej	154
6. Relacja między poetycką autobiografią a dziejami w późniejszej poezji Miłosza – poezja osobista jako Księga	167
7. Trzy poetyckie formy „duchowe” – Auden, Eliot i Miłosz	175
Rozdział VI – ZBIGNIEW HERBERT – IRONIA JAKO ZABIEG RETORYCZNY ORAZ POSTAWA ŻYCIOWA	178
1. Krótki zarys historycznoliterackiego kontekstu kilku ważnych wyznaczników Herbertowskiego świata poetyckiego (codziennność, samotność, cierpienie, etyczny charakter doświadczenia sztuki)	178
2. Główne przyczyny napięcia w poezji Herberta – platonizm, mesjanizm a ironia	183

3. Piękno, Dobro a historia – Herbert i poezja „dostojnych szamanów”	188
4. Kilka realizacji Piękna i Dobra w poezji Herberta i Audena – <i>Dialog hermetyczny</i> a sarkastyczna asceza antyutopisty	194
5. Motyw „Miasta” i jego obrońców w kilku utworach Herberta, Audena i Kawafisa	201
6. Motyw podróży w kilku utworach Herberta, Audena i Kawafisa: podróż jako wygnanie lub duchowe poszukiwanie (Quest)	214
Rozdział VII – SEAMUS HEANEY I JEGO PRÓBA UZYSKANIA DYSTANSU WOBEC „MITÓW PLEMIENIA”	226
1. Losy poezji publicznej w epoce pluralizmu światopoglądowego ..	226
2. Przeznaczenie poezji publicznej; tradycja a ironia (Heaney, Yeats i Herbert)	231
3. Alegoryczna interpretacja mitów w poezji Heaney’a i Herberta (I): tomik <i>North</i>	235
4. Alegoryczna interpretacja mitów w poezji Heaney’a i Herberta (II): dwie strategie – relatywizacja mitów oraz ich ironizowanie	243
5. Obrazy autora w poezji relatywizacji lub ironizowania mitów (Sweeney, Pan Cogito a modernistyczny „Mistrz”)	257
6. Jeszcze jeden obraz autora: męczennik poezji (Mandelsztam) ...	272
Rozdział VIII – STANISŁAW BARAŃCZAK JAKO WSPÓŁCZESNY POETA METAFIZYCZNY	283
1. Kilka uwag o recepcji Eliotowskiej koncepcji poezji metafizycznej przez Barańczaka	283
2. Historycznoliteracki kontekst dwóch interpretacji znaczenia siedemnastowiecznej poezji metafizycznej w XX wieku (symbolizm, śmierć Boga, strukturalizm, śmierć autora)	291
3. Opis dwóch sposobów doświadczenia „metafizyczności” w poezji współczesnej (dialog a epifania)	298
4. Stylistyka poezji metafizycznej – konceptyzm a „przemysłana sztuka zwykłości”	300
5. Ogólna charakterystyka sytuacji komunikacyjnej w <i>Tryptyku z betonu, zmęczenia i śniegu</i>	308

6. Dwa krajobrazy moralne: Audenowski Nowy York a PRL-owskie osiedle z betonu	310
7. Śnieg jako metafora ludzkiej egzystencji – konceptyzm dysydenckiego gnostyka	316
8. Krótka dygresja o „publiczności” poezji metafizycznej	324
9. <i>Widokówka z tego świata</i> jako przykład poezji metafizycznego dialogu	328
10. Metafizyczność <i>Widokówki z tego świata</i> i status Barańczakowskiego podmiotu	344
11. Dialog, anegdota i Cud – jeszcze jedna odmiana poezji metafizycznej	351

Rozdział IX – WISŁAWA SZYMBORSKA I CUDOWNOŚĆ ODCZAROWANEGO ŚWIATA

1. Ogólna charakterystyka poetyckiego świata Szymborskiej – scjentyzm, perspektywizm	356
2. Wspólnotowy i zarazem doraźny charakter komunikacji w poetyckim świecie Szymborskiej	364
3. Struktura wspólnoty w poezji Szymborskiej – „ludzkość”	367
4. Egzystencjalne uwarunkowania przejrzystości języka poetyckiego Szymborskiej	369
5. Akt pisanie jako aktualizacja pierwotnej wspólnoty po stronie bytu	374
6. Dekonstrukcja i budowanie jako wyraz niedokończonego charakteru obcowania człowieka ze światem	379
7. Oksymoroniczna podstawa światoodczucia Szymborskiej – „cud zwykły”	386
8. Specyfika podmiotu poezji Szymborskiej – egzystencjalizm i genologiczne uwarunkowania Jego bezosobowości	392
Posłowie	401
Summary	405
Indeks osobowy	411